

Zamenik zaštitnika građana dr Goran Bašić: Eliminisanje siromaštva kod Roma i njihova integracija ne mogu se svoditi samo na obezbeđivanje privremenog smeštaja

autorski tekst dr Gorana Bašića na portalu nedeljnika "Novi magazin"

Raseljavanje nehidijenskog romskog naselja ispod mosta „Gazela“ je prvo raseljavanje ovakvih naselja u Beogradu tokom kojeg je poštovan minimum standarda humanog raseljavanja. Sva druga raseljavanja su bila neuspešna. Neka su završena protestima Roma i nevladinih organizacija, druga protestima građana drugih nacionalnosti zbog toga što se Romi doseljavaju u njihov komšiluk.

Ljudi koji su živeli kod mosta „Gazela“ su raseljeni u kakav takav uslovni smeštaj, odnosno u kontejnere, deca su upisana u škole, lica koja nisu imala dokumenta dobila su ih, a oni koji su u stanju socijalne potrebe ušli su u sistem socijalne zaštite, obilaze ih zdravstvene medijatorke i obezbeđena je osnovna zdravstvena zaštita. Onim licima koja nisu imala boravište u Beogradu su, kako je bilo predviđeno, obezbeđene slične mogućnosti u mestima u koja su raseljena.

Interesantno je da je pre početka gradnje „Gazele“, na mestu gde se danas nalazi Mostarska petlja, postojalo veliko romsko naselje „Jatagan mala“ koje je raseljeno. Raseljavanje je obavljeno na način koji i danas može da posluži kao uzor. Romi su raseljeni u različite delove grada, deca su upisana u škole, obezbeđena je socijalna zaštita, zapošljavani su u tada jakim društvenim preduzećima.

Gotovo pola veka kasnije ni država ni društvo nisu u stanju da održe tada dostignut standard. Tako danas imamo tenzije povodom najavljenog raseljavanja romskog naselja u Bloku 72 na Novom Beogradu. Raseljavanje naselja je počelo bez plana i ništa nije ukazivalo da će se ostvariti na način i u skladu sa standardom koji je gradonačelnik Beograda Dragan Đilas uspostavio pri raseljavanju građana koji su živeli ispod „Gazele“.

Većina Roma u Bloku 72 su izbeglice sa Kosova i o njihovom raseljavanju treba da brine Komesarijat za izbeglice Vlade Republike Srbije, na način na koji je to činjeno sa ostalim građanima Srbije raseljenim sa Kosova. To znači da Romima treba da budu dostupne sve mogućnosti koje su bile dostupne drugim raseljenim licima. Sledeća grupa u naselju kod Bloka 72 su Romi koji imaju boravište u Beogradu i za njih bi trebalo pripremiti rešenje primenjeno pri raseljavanju ispod mosta „Gazela“.

Nužno je voditi računa o tome da se u dogledno vreme pronade mogućnost za trajno rešavanje njihovih problema, jer treba imati u vidu činjenicu da ni raseljavanje Roma iz naselja kod mosta „Gazela“, iako je obavljeno bolje od većine drugih raseljavanja, ne zadovoljava u potpunosti uslove koje bi trebalo da ispunimo i u odnosu na međunarodne standarde, i u odnosu na obaveze koje je Vlada preuzela usvajajući Strategiju za unapređenje položaja Roma i akcioni plan njenog ostvarivanja.